

Резолюція круглого столу на тему:
“Стань на варті свого серця: зниження поширеності
поведінкових факторів ризику серцево-судинних захворювань”
м. Львів 09 червня 2023 року

За підсумками обговорення підходів до попередження поведінкових факторів ризику розвитку серцево-судинних захворювань учасники круглого столу визнають, що:

1. Серцево-судинні захворювання (далі — ССЗ) є основною причиною смертності в Україні (становлять близько 65% від загальної кількості смертей).
2. Здорове харчування, достатня фізична активність, відмова від вживання алкоголю, тютюнових виробів та електронних пристроїв для куріння суттєво знижують ризик виникнення, розвитку та наслідків прогресування ССЗ.
3. Питання профілактики ССЗ потребують міжсекторального підходу у відповідності до Закону України «Про систему громадського здоров'я».
4. Роль первинної ланки надання медичної допомоги у профілактиці ССЗ є визначальною. Моніторинг факторів ризику, зокрема, внесення інформації у картку пацієнта, а також консультування з питань факторів ризику дозволить не лише виявляти проблеми, але й ефективно їм запобігати.
5. Зниження тягаря ССЗ сприятиме суттєвому зростанню очікуваної тривалості життя, особливо серед чоловічого населення, тому є пріоритетним завданням для системи охорони здоров'я та усіх зацікавлених сторін.

Учасники круглого столу рекомендують:

- **Міністерству охорони здоров'я України** спільно з партнерами:
 - забезпечити навчання фахівців первинної ланки надання медичної допомоги у питаннях моніторингу та консультування щодо попередження факторів ризику ССЗ;
 - забезпечити подальший розвиток електронної системи охорони здоров'я, доопрацювавши стандарти заповнення електронної картки пацієнта, аби фактори ризику ССЗ (такі, як високий артеріальний тиск, рівень холестерину, ІМТ тощо) та звичний спосіб життя пацієнта (вживання тютюну та алкоголю, харчування та рівень фізичної активності) були у фокусі збору даних, а отримувачі медичних послуг, могли самостійно вносити визначену інформацію через застосунок, який синхронізований із електронною системою охорони здоров'я;
 - ініціювати розробку та подальше затвердження національної стратегії профілактики та боротьби з НІЗ з урахуванням взаємозв'язку факторів ризику з виникненням НІЗ; оновити Національний план заходів щодо НІЗ для досягнення глобальних цілей сталого розвитку та забезпечити його належне виконання;
 - розробити та запровадити систему епіднагляду за НІЗ загалом і ССЗ зокрема; використовувати отриману інформацію для аналізу та прийняття рішень для стабілізації ситуації у сфері профілактики та контролю ССЗ.
- **ДУ “Центр громадського здоров'я МОЗ України”:**
 - розробляти матеріали щодо профілактики ССЗ, забезпечити проведення інформаційних кампаній для профілактики НІЗ, зокрема ССЗ;
 - співпрацювати з регіональними ЦКПХ з метою поширення доказової інформації для профілактики ССЗ на регіональному рівні;

- проводити просвітницьку роботу серед широких верств населення з метою підвищити рівень обізнаності у питаннях ССЗ та їх профілактики;
- запроваджувати та підтримувати ініціативи, спрямовані на профілактику факторів ризику НІЗ (наприклад, сервіси з відмови від куріння, програми зі здорового харчування тощо).
- **Міністерству фінансів України:** врахувати виділення коштів на проведення соціальних інформаційних кампаній та інших комунікаційних ініціатив для інформування громадян про моделі здорової поведінки, їхні права та обов'язки щодо збереження здоров'я.
- **Міністерству освіти і науки:** включити до загальноосвітніх програм та професійних освітніх програм усіх навчальних закладів України незалежно від форми власності положень про шкідливий вплив споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів на організм людини, а також про переваги здорового способу життя.
- **Кабінету Міністрів України:**
 - забезпечити виконання законів у сферах, що мають прямий вплив на виникнення ССЗ, зокрема, Закон України № 2899-IV, Закон України № 481/95-ВР, Закон України № 270/96-ВР.
- **Обласним військовим (державним) адміністраціям:**
 - активізувати роботу міжсекторальних робочих груп з НІЗ;
 - забезпечити оновлення та виконання регіональних міжсекторальних планів щодо НІЗ;
 - сприяти поширенню соціальної реклами з питань впливу поведінкових факторів ризику ССЗ та популяризації здорового способу життя у регіональних медіа; сприяти розбудові організаційної інфраструктури щодо профілактики та контролю ССЗ у ЦКПХ.
- **Регіональним центрам контролю та профілактики хвороб / регіональним центрам громадського здоров'я та іншим установам, які виконують їх функції:** забезпечити інформування населення регіону щодо ризиків розвитку ССЗ та підходів до їх профілактики.
- **Територіальним громадам:**
 - розробляти та реалізовувати програми щодо профілактики ССЗ на місцевому рівні;
 - впроваджувати шляхи стимулювання мешканців громади вести здоровий спосіб життя, у тому числі шляхом проведення інформаційних кампаній, створення умов для активного відпочинку та виховання здорової дитини тощо.
- **Лікарям первинної ланки надання медичної допомоги:** надавати консультативну допомогу, спрямовану на усунення або зменшення нездорових звичок і поведінки (вживання тютюну та алкоголю, нездорове харчування, недостатня фізична активність), інформацію про фактори ризику ССЗ враховувати при подальшому консультуванні.
- **Суб'єктам господарювання, які є роботодавцями:** сприяти проведенню регулярних медичних оглядів персоналу, інформувати персонал про ризики розвитку ССЗ та створювати умови для ведення здорового способу життя.

Представникам медіа: сприяти висвітленню профілактики ССЗ у співпраці з фахівцями національного / регіонального / місцевого рівня, спираючись лише на доказову перевірену інформацію, а також сприяти поширенню інформації щодо попередження факторів ризику ССЗ.